

Číslo: 7028/2023-2024

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 04. 12. 2023 do 07. 12. 2023**

Názov kontrolovaného subjektu	
Spojená škola, Centrálna 464, Svidník	
Zriaďovateľ	Prešovský samosprávny kraj

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Ing. Jana Drábová, riaditeľka školy

Mgr. Lenka Macková, zástupkyňa riaditeľky školy pre strednú školu

Mgr. Erika Saloňová, zástupkyňa riaditeľky školy pre základnú školu

V súlade s poverením na **komplexnú inšpekciu** č. 7028/2023-2024 zo dňa 27. 11. 2023 inšpekciu **vykonali**:

PaedDr. Ján Paško, školský inšpektor, ŠIC Prešov

Mgr. Jana Dzedzinová, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

Ing. Imelda Kruželáková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

Mgr. Slavomír Moll, školský inšpektor, ŠIC Prešov

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v strednej odbornej škole.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola Obchodná akadémia, Centrálna 464, Svidník, organizačná zložka Spojenej školy, Centrálna 464, Svidník, ktorá poskytovala vzdelávanie v slovenskom jazyku. Výchova a vzdelávanie sa realizovali v študijnom odbore (ŠO) 6317 M obchodná akadémia v 4 triedach s počtom 97 žiakov. V aktuálnom školskom roku škola evidovala 6 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), všetci boli so zdravotným znevýhodnením (ZZ). V škole sa nevzdelávali žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia ani žiaci z marginalizovanej rómskej komunity. Výchovno-vzdelávací proces pre žiakov zabezpečovalo 21 pedagogických zamestnancov (PZ) vrátane 1 pedagogického asistenta. Riaditeľka školy v rozhovore skonštatovala, že počet pedagogických asistentov je vzhľadom na množstvo evidovaných žiakov so ŠVVP nepostačujúci a k zabezpečeniu optimálnych podmienok výchovy a vzdelávania by bolo potrebné ich počet navýšiť. Škola nezamestnávala žiadneho odborného zamestnanca a tiež nemala vytvorený školský podporný tím.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Zistenia z priameho pozorovania výchovno-vzdelávacieho procesu Štátna školská inšpekcia posudzovala na 36 hospitáciách na 37 vyučovacích hodinách v kontrolovanom ŠO. V predmetoch všeobecného vzdelávania bolo vykonaných celkovo 28 hospitácií, z nich 9 bolo zrealizovaných v predmetoch teoretického odborného vzdelávania. Na praktickom vyučovaní bolo uskutočnených 8 hospitácií na 9 vyučovacích hodinách.

TEORETCKÉ VYUČOVANIE – VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Na všetkých hospitovaných hodinách vyučujúce vytvárali príležitosti na rozvíjanie **komunikačných kompetencií** žiakov (Graf 1), pričom väčšina z nich preukázala primerane rozvinutú slovnú zásobu, zväčša reagovala pohotovo a spisovne správne, aj keď v ich ústnom prejave sa občas vyskytli nedostatky v prízvuku a skloňovaní podstatných mien. Väčšina žiakov ovládala tiež odbornú terminológiu z oblasti slohu súvisiacu s výkladovým slohovým postupom a administratívnym štýlom, ako aj z oblasti literatúry, napr. básnické umelecké prostriedky.

Zmysluplné aktivity zamerané na **prácu s textom** sa realizovali len na hodinách literatúry, na ktorých žiaci pracovali s ukážkami zo súčasnej slovenskej poézie, ktoré boli sprostredkované čítaním alebo počúvaním. Viacerí žiaci porozumeli obsahu ukážky, vedeli sformulovať hlavnú myšlienku básne a definovať text z hľadiska jeho formy, útvaru a štýlu, ako aj pomenovať umelecké prostriedky a vysvetliť ich význam. V rámci myšlienkového rozboru preukázali tiež schopnosť kriticky myslieť a vysloviť vlastné postoje na dané témy (napr. rodina, láska, medziľudské vzťahy). Na hodinách zameraných na jazykovú zložku (sloh a syntax) vyučujúca kládla dôraz na prácu s nesúvislými textami a aplikovanie teoretických poznatkov, a preto žiaci nemali príležitosť efektívne rozvíjať svoju čitateľskú gramotnosť.

Slabou stránkou učenia sa žiakov bola oblasť **rozvíjania poznávacích kompetencií**, čo bolo spôsobené najmä tým, že na sledovaných hodinách zameraných na jazykovú zložku predmetu (sloh a syntax) boli zadávané iba jednoduché úlohy, ktoré overovali najmä zapamätanie a porozumenie učiva, resp. aplikáciu osvojených teoretických poznatkov, a preto ich viacerí žiaci úspešne splnili. Aktivity, ktoré rozvíjali vyššie myšlienkové procesy na úrovni analýzy, boli realizované len na hodinách literatúry. Vyučujúca prostredníctvom vhodne zvolených literárnych ukážok básní od súčasných slovenských autorov (M. Rúfus, J. Urban, D. Hevier) viedla žiakov k samostatnému uvažovaniu, k dedukcii pocitov a postojov lyrického subjektu, ktoré väčšina žiakov dokázala následne vysvetliť, a tak prezentovať vlastné chápanie zámeru autora básne. Spestrením práce s textami bolo počúvanie zhudobnených verzií básní, čo malo pozitívny motivačný vplyv na aktivizovanie žiakov. Činnosti rozvíjajúce vyššie myšlienkové procesy žiakov na úrovni hodnotenia alebo tvorivosti sa na hospitovaných hodinách nevyskytli.

V rámci rozvíjania **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** na všetkých pozorovaných hodinách väčšina žiakov prejavovala záujem o učenie sa a aktívne sa do neho zapájala vlastnou činnosťou (pri brainstormingu, riadenom rozhovore, samostatnej práci ap.). Žiaci svoje kritické myslenie prejavili pri práci s literárnymi ukážkami (napr. básne od súčasných slovenských autorov), keď reagovali na otázky učiteľky a prezentovali svoje postoje, napr. o láske a rodine. Žiakom neboli vytvorené primerané podmienky na rozvíjanie ich sebahodnotiacich zručností,

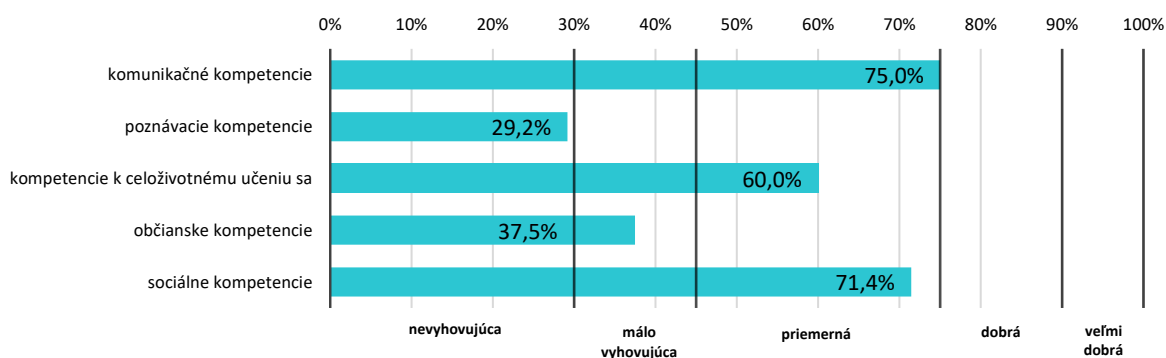
keďže len na jednej sledovanej hodine krátko zhodnotili svoj pokrok v učení sa, avšak na žiadnej hodine nedostali možnosť zhodnotiť výkon rovesníkov na vyučovaní.

Rozvíjanie **občianskych kompetencií** žiakov nebolo realizované efektívnym spôsobom. Väčšina žiakov síce dokázala reagovať na podnety učiteliek a vyjadriť svoj názor na danú tému, avšak príležitosť obhájiť ho a zaujať postoj k rozdielnym názorom spolužiakov mali len na hodinách literatúry. Na týchto hodinách žiaci prezentovali vlastné názory o rodine, láske, medziľudských vzťahoch aj živote v meste.

Vyučujúce vhodnou interakciou so žiakmi prispievali k podnetnej sociálnej atmosfére v triede, čo malo pozitívny vplyv na rozvíjanie **sociálnych kompetencií** žiakov, ktorí dodržiavali dohodnuté pravidlá správania sa a dokázali sa vzájomne rešpektovať, ako aj empaticky vnímať prejavy spolužiakov. Zlepšenie si vyžaduje systematické vytváranie príležitostí na rozvíjanie sociálnych kompetencií prostredníctvom zadávania aktivít vyžadujúcich spoluprácu žiakov v dvojiciach, resp. v skupinách. Túto možnosť kooperácie žiaci mali len zriedkavo, avšak ak sa vyskytla, pri spoločnom riešení úloh si dokázali vzájomne pomáhať a radiť sa, ako aj následne adekvátne výsledok svojej práce prezentovať a obhájiť ho.

Učiteľky jasne formulovali ciele vyučovacích hodín, ktoré boli primerané vzhľadom na schopnosti žiakov. Slabou stránkou bolo, že okrem jednej hodiny žiakom neumožnili zhodnotiť svoj výkon alebo pokrok v učení sa. Aj keď zadávané úlohy neboli diferencované, vyučujúce zohľadňovali individuálne potreby žiakov rešpektovaním ich pracovného tempa, resp. doplňujúcim výkladom. Pozitívnu stránkou vyučovania bolo efektívne používanie materiálnych a technických prostriedkov (napr. literárne ukážky, učebnice, pracovné listy, audiovizuálne nahrávky, prezentácie sprostredkované cez dataprojektor). Pri hodnotení žiakov učiteľky uplatňovali len formatívne hodnotenie.

Graf 1 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra

Anglický jazyk (ANJ), matematika (MAT), informatika (INF), dejepis (DEJ), občianska náuka (OBN)

Učenie sa žiaka

Z posudzovaných kompetencií boli v najväčšej miere rozvíjané **komunikačné kompetencie** (Graf 2). Na hospitovaných hodinách žiaci disponovali dobrými komunikačnými zručnosťami (85,7 %), ich jazykový prejav bol kultivovaný a spontánny s veku primeranou rozvinutou slovnou zásobou. Svoje vedomosti a názory na preberané témy (napr. buržoázny nacionalizmus, uplatnenie demokracie v praxi, životné prostredie ap.) žiaci prezentovali

spisovne bez nárečových alebo slangových výrazov a so správnym uplatňovaním odbornej terminológie, menšie gramatické chyby sa vyskytli ojedinele len na hodinách predmetu ANJ. Na vyučovacích hodinách predmetu MAT sa komunikačné zručnosti prejavovali nielen v ústnom prejave, ale aj v schopnosti interpretovať a používať matematickú symboliku (napr. kombinačné čísla, množinové zápisy, Vennove diagramy ap.). **Práca s textom** bola počas samostatnej práce alebo pri práci v skupinách na sledovaných vyučovacích predmetoch rozvíjaná na priemernej úrovni (76,8 %). Žiaci pri práci so súvislými alebo nesúvislými textami nielen v printovej, ale aj v grafickej a audiovizuálnej podobe prejavili schopnosť sa v nich orientovať a vyhľadávať základné informácie potrebné pre ďalšie riešenie úloh, vykonať ich analýzu a následne vyhodnotiť (napr. riešenie kombinatorických úloh a nerovnic, tvorba Pascalovho trojuholníka alebo tvorba volebného programu a pod.). Menej príležitostí na spracovávanie a prepájanie informácií so svojimi poznatkami dostali na hodinách ANJ, čo úroveň práce s textom znižovalo. Negatívom bolo, že na hodinách ANJ a INF neboli žiaci vedení k tvorbe vlastného textu, ako ani k preukázaniu schopnosti uvažovať o texte a dať do kontextu širšie súvislosti, prípadne tvoriť hypotézy.

Poznávacie kompetencie žiakov vyučujúci cielene rozvíjali (okrem predmetu INF) najmä zadávaním úloh na rozvoj nižších kognitívnych procesov. Žiaci dokázali vysvetliť obsah učiva vlastnými slovami i reprodukovať ho. Osvojené vedomosti využili na sledovaných predmetoch v konkrétnych neznámych situáciách, identifikovali podstatné informácie od nepodstatných, definovali základné pojmy alebo riešili aplikačné cvičenia so zameraním na precvičovanie gramatických štruktúr (napr. minulý čas, neurčité zámená). Najvyššiu úroveň malo v tejto oblasti rozvíjanie nižších myšlienkových procesov na úrovni zapamätania, porozumenia (83,9 %) a aplikácie (75 %). Úroveň rozvíjania vyšších myšlienkových procesov zameraných na analýzu a syntézu dosiahla 44,6 %. Žiaci na hodinách MAT, DEJ a OBN dokázali vykonávať rozbor informácií a na základe vlastných skúseností a poznatkov vedeli hľadať medzi nimi súvislosti (dôkazy Pytagorovej vety, lineárne nerovnice, priama a nepriama demokracia, volebné systémy ap.). Zlepšenie si však vyžaduje rozvoj analytického myslenia, a to na hodinách vyučovacích predmetov ANJ a INF, na ktorých úplne absentoval. Úlohy na hodnotenie zamerané na posúdenie navodenej situácie, na určenie záverov zo získaných údajov (napr. zhodnotiť výhody a nevýhody dopravných prostriedkov) či hľadania najvhodnejšieho riešenia problému (napr. posúdiť aktivity zamerané na ochranu životného prostredia) dokázala väčšina žiakov vyhodnotiť, avšak táto príležitosť sa im vyskytla približne na troch päťtinách sledovaných hodín. Najmenej príležitostí (28,6 %) v edukačnom procese mali vytvorené na riešenie úloh zameraných na rozširovanie tvorivosti. Rozvoj kreatívnych schopností preukázali na takmer všetkých hospitovaných hodinách MAT a ojedinele aj na hodinách OBN a ANJ (napr. esej o mladých ľuďoch, tvorba volebného programu ap.). Keďže rozhodujúcu úlohu pri sprístupňovaní nového učiva na hodine INF prevzal na seba vyučujúci, žiaci v priebehu hodiny nemali možnosť riešiť žiadnu praktickú úlohu a rozvíjať tak komplexne poznávacie kompetencie.

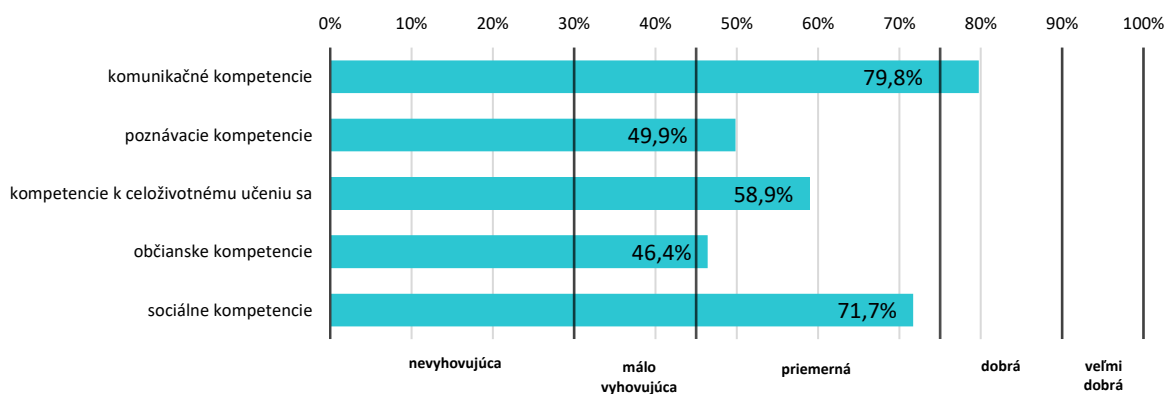
Silnou stránkou rozvoja kompetencie k **celoživotnému učeniu** sa bola vnútorná motivácia žiakov učiť sa nové veci a ich aktívne zapájanie sa do edukačného procesu vlastnou činnosťou (73,2 %). Osvojené kompetencie žiaci takmer na všetkých sledovaných hodinách (okrem predmetu INF) preukázali pri práci s textom alebo počas skupinovej práce adekvátnym reagovaním na podnety vyučujúcich a prevažne aj uvedomovaním si chybných riešení, identifikovaním ich príčin a monitorovaním správnosti postupov. Celkovú úroveň kompetencie k celoživotnému učeniu sa znižoval nedostatok príležitostí na posúdenie svojich silných a slabých stránok, ako aj nedostatok príležitostí na hodnotenie výkonov svojich spolužiakov s uvedením vhodných argumentov. Príležitosť posudzovať svoj vlastný učebný

výkon a napredovanie v učení preukázali žiaci len ojedinele na vyučovacích hodinách predmetov ANJ a DEJ.

Najmenej preukázané a zároveň najmenej podporované vyučujúcimi boli **občianske kompetencie**. Ak bol žiakom na hodinách DEJ, OBN a ANJ vytvorený priestor na aktívne vyjadrovanie sa, väčšina z nich sa dokázala zapojiť do rozhovorov a diskusií so spolužiakmi i s pedagógmi, v rámci ktorých prezentovali a argumentovali svoje názory a hodnotové postoje, napr. o cestovaní, ekológii, predaji odpustkov, ako aj o voľbe povolania či význame športu pre zdravie človeka. Na hodinách predmetu MAT príležitosť na preukázanie občianskych kompetencií dostali žiaci len sporadicky, kedy však aplikovaním nových poznatkov dokázali zdôvodniť svoj názor na význam dopravného značenia a obmedzenia z neho vyplývajúce. Negatívnym zistením bolo, že na vyučovaní predmetu INF rozvíjanie občianskych kompetencií absentovalo.

Vhodná vzájomná interakcia medzi učiteľmi a žiakmi, ako aj medzi žiakmi navzájom pozitívne prispievala k vytváraniu priaznivej pracovnej atmosféry v triedach a k upevňovaniu **sociálnych kompetencií**. Negatívnym zistením bola nízka miera vytvárania príležitostí pre žiakov kooperovať na riešení spoločného problému/úlohy (35,7 %). Na sledovaných hodinách ANJ, OBN a DEJ pri možnosti participovať vo dvojici, skupine alebo tíme preukázali schopnosť pomáhať si, dodržiavať nastavené pravidlá, preberať zodpovednosť za plnenie úloh a prezentovať a zdôvodňovať výsledky spoločnej činnosti, aj keď na hodinách predmetu ANJ aktivitu v skupine preberali občas určití jednotlivci na úkor iných členov. Zisteným nedostatkom kontrolovaných hodín bolo, že príležitosti na adekvátny rozvoj sociálnych zručností počas práce v skupinách alebo v dvojiciach žiaci nedostali na hodinách vyučovacích predmetov MAT.

Graf 2 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v teoretickom všeobecnom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Výchovno-vzdelávacie ciele so zreteľom na očakávané výsledky učenia sa žiakov boli okrem vyučovacej hodiny INF formulované na všetkých hospitovaných hodinách, avšak v závere učiteľia zväčša neoverili ich splnenie ani nevytvorili žiakom príležitosť zhodnotiť svoj pokrok v učení sa. **Podporné stimuly pre učenie sa každého žiaka** boli v priebehu edukácie poskytované vyučujúcimi predovšetkým vytváraním podmienok pre inkluzívne vzdelávanie, optimalizovaním ich učebnej záťaže so zreteľom na individuálne schopnosti a potreby najmä

žiacov so ZZ¹, rešpektovaním ich tempa postupu v učení sa, ako aj diferencovaním úloh a činností s ohľadom na rozdielne vzdelávacie schopnosti žiakov. Na väčšine sledovaných hodín pedagógovia uplatňovali **efektívne stratégie vyučovania**, a to predovšetkým vhodnou motiváciou a vytváraním príležitostí na aplikovanie získaných vedomostí v reálnych situáciách. Vo výchovno-vzdelávacom procese využívali také metódy a formy práce (napr. diskusia, kooperatívne vyučovanie, brainstorming), ktoré smerovali o. i. aj k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov so zameraním na analýzu a hodnotenie, avšak k riešeniu tvorivých úloh už boli žiaci vedení v menšej miere. Využitím výkladovej metódy sprístupnenia nového obsahu na hodine INF neboli žiaci vedení k aktívnemu činnostnému učeniu sa, ale stali sa len pasívnymi prijímateľmi informácií. Pri upevňovaní učiva a osvojovaní si nového učiva využívali učitelia vo vzťahu ku stanoveným cieľom vyučovania či k učebnej téme okrem účelne zvolených učebných pomôcok (mapa, e-učebnica, pracovný list, obrázky, diagramy ap.) aj didaktickú techniku vrátane informačno-komunikačných technológií (IKT). Žiakom umožnili s výučbovými programami, počítačovými aplikáciami či internetom zmysluplne pracovať na menej ako polovici (42,8 %) sledovaných hodín a to iba v predmetoch ANJ a DEJ, prostredníctvom ktorých u nich podporovali názornosť a rozvíjali ich kľúčové kompetencie v oblasti IKT. Najvýraznejšie nedostatky v aplikovaní efektívnych stratégií vyučovania boli zaznamenané na vyučovacej hodine INF, kedy zo strany vyučujúceho absentovalo rozvíjanie kritického myslenia, ako aj komplexné rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov. Najvýraznejšou pozitívnou stránkou všetkých sledovaných hodín bolo vytváranie **atmosféry istoty, ústretových vzťahov a psychického bezpečia**. Vo vyučovaní dominovalo prevažne formatívne **hodnotenie žiakov** s optimálne kombinovanou pochvalou a konštruktívnou kritikou, klasifikácia s odôvodnením bola uplatnená iba na vyučovacej hodine predmetu DEJ.

Tabuľka 1 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov v teoretickom všeobecnom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	priemerná
	anglický jazyk	priemerná
Matematika a práca s informáciami	matematika	priemerná
	informatika	nevyhovujúca
Človek a spoločnosť	dejepis	priemerná
	občianska náuka	priemerná

Výrazné pozitíva

- vytváranie atmosféry istoty a psychického bezpečia na vyučovacích hodinách, ku ktorej prispievali žiaci tým, že preberali osobnú zodpovednosť za svoje konanie.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- zadávanie úloh a činností zameraných na rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia a tvorivosti,

¹ Individuálny prístup, individuálna pomoc pedagogického asistenta, doplňujúci výklad.

- podnecovanie žiakov k hodnoteniu vlastného výkonu a pokroku v učení, resp. k hodnoteniu výkonov spolužiakov,
- rozvíjanie sociálnych kompetencií zadávaním úloh zameraných na spoluprácu žiakov vo dvojiciach, resp. skupinách,
- vytváranie príležitostí na rozvíjanie občianskych kompetencií v oblasti posudzovania a obhajovania vlastných názorov či postojov k nastoleným spoločenským témam s využitím argumentov.

Učenie sa žiakov v teoretickom všeobecnom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE – ODBORNÉ VZDELÁVANIE

Skupina odborov 62 Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II: 6317 M obchodná akadémia (HOG – hospodárska geografia, POE – podniková ekonomika, MEU – úvod do makroekonómie, TOV – tovaroznalectvo, UCT - účtovníctvo)

Učenie sa žiaka

Žiaci preukázali na všetkých kontrolovaných hodinách primerané **komunikačné schopnosti** (Graf 3), dokázali sa vyjadrovať plynule, pohotovo reagovali na otázky vyučujúcich a vo svojich odpovediach využívali odbornú terminológiu. Na všetkých hodinách mali možnosť pracovať so súvislými a nesúvislými textami v printovej alebo elektronickej podobe. Vedeli vyhľadávať informácie z textu, ktoré prepájali so svojimi poznatkami nadobudnutými počas štúdia, ale aj na iných vyučovacích predmetoch, týkali sa napr. charakteristiky podniku, kedy posudzovali právne formy podnikania alebo merania hrubého domáceho produktu (HDP) pri posudzovaní vplyvu šedej ekonomiky na HDP.

Poznávacie kompetencie sa rozvíjali na všetkých sledovaných predmetoch prevažne prostredníctvom frontálneho opakovania a učiteľia na nich uprednostňovali úlohy na rozvoj zapamätania, porozumenia, ktoré sa týkali migrácie, vplyvu HDP na rozvoj životnej úrovne, miezd zamestnancov a pod. Žiaci mali možnosť riešiť aj úlohy na analýzu a syntézu, napr. pri špecifikácii základných a rozdielných znakov výdavkovej a dôchodkovej metódy pri tvorbe HDP. Pri riešení úloh na hodnotenie žiaci bez pomoci vyučujúcich diskutovali a bez problémov zaujali vlastné stanovisko, napr. pri hodnotení výsledkov výpočtu HDP výdavkovou aj dôchodkovou metódou, ale taktiež dokázali zhodnotiť podľa údajov zo štatistického úradu, aké dôchodky mali najvyšší a najnižší podiel na tvorbe HDP za daný rok, rovnako vedeli posúdiť význam záručného a pozáručného servisu pre spotrebiteľa. Riešiť tvorivé úlohy nebolo žiakom na hospitovaných hodinách umožnené.

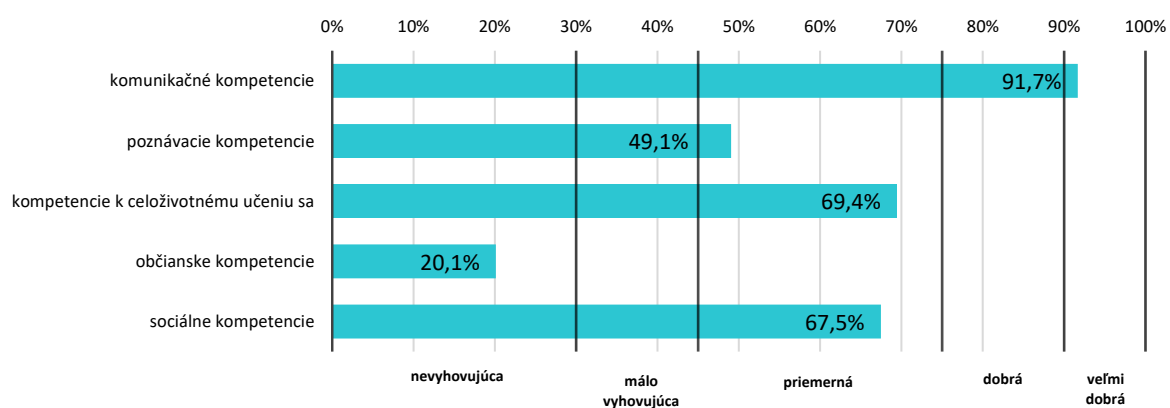
Kompetencie k celoživotnému učeniu sa na kontrolovaných hodinách rozvíjali na priemernej úrovni. Na väčšine hodín si žiaci uvedomovali potrebu autonómneho učenia ako prostriedku seberealizácie, navzájom spolupracovali a preberali osobnú zodpovednosť za svoje konanie, počúvali sa a reagovali najčastejšie na podnety učiteľa. Negatívnym zistením bolo, že žiaci len na jednej hospitovanej hodine dostali možnosť hodnotiť svoj výkon, kedy vedeli kriticky posúdiť svoj učebný pokrok v učení sa a dokázali zhodnotiť pozitíva a negatíva svojej práce počas kooperatívnej činnosti.

Občianske kompetencie sa rozvíjali na minimálnej úrovni (20,1 %), kedy žiaci dostali možnosť vyjadrovať v rámci diskusie svoje názory alebo hodnotové postoje k všeobecným témam, ktoré zdôvodňovali a v prípade potreby dokázali aj posudzovať názory svojich spolužiakov, napr. vplyv šedej ekonomiky na tvorbu HDP, dôležitosť záručného a pozáručného

servisu pre spotrebiteľa. Na viac ako dvoch tretinách hodín neboli občianske kompetencie vôbec rozvíjané.

Žiaci efektívne komunikovali s učiteľom, aj medzi sebou, počúvali sa a empaticky reagovali na podnety, preberali zodpovednosť za svoje konanie a podieľali sa na vytváraní podnetného prostredia a atmosféry v triede. Viedli konštruktívnu diskusiu najmä v predmete TOV a MEU, čím dochádzalo k rozvíjaniu **sociálnych kompetencií** v tejto oblasti. Žiaci mali možnosť pracovať vo dvojiciach približne na tretine sledovaných hodín, kedy preukázali schopnosť kooperovať, rešpektovať pravidlá v skupine a preberať zodpovednosť za plnenie pridelených úloh a výsledky svojej spoločnej práce dokázali pred spolužiakmi prezentovať. Objektívne posúdiť a zdôvodniť výsledky svojej práce, resp. práce spolužiakov sa vyskytlo na jednej vyučovacej hodine.

Graf 3 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v skupine odborov **62 Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II** v teoretickom odbornom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Učitelia **stanovili výchovno-vzdelávacie ciele** vyučovania na všetkých kontrolovaných hodinách, ale len na jednej vyučovacej hodine vyučujúca aj priebežne overovala stanovený cieľ. Žiaci mali možnosť výberu činností vzhľadom na ich individuálne schopnosti a učitelia im vytvárali podmienky na **inkluzívne vzdelávanie** len na niečo viac ako polovici hodín (55,6 %). Zadávaním menej náročných úloh alebo predĺžením času na vypracovanie úloh rešpektovali pracovné tempo a potreby všetkých žiakov. Vyučujúci využívali zmysluplne **IKT** len na jednej tretine hodín, napr. na vyučovacom predmete UCT (účtovanie pokladnica) a TOV (testovanie vedomostí pomocou programu Kahoot), najčastejšie však využívali dataprojektor na vysvetľovanie učiva prostredníctvom PowerPointovej prezentácie. Učitelia na väčšine sledovaných hodín používali metódy a formy práce smerujúce k aktívnemu činnostnému učeniu sa žiakov a k rozvíjaniu **kritického myslenia**. Pozitívnym zistením bolo, že učitelia na všetkých hospitovaných hodinách vytvárali u žiakov **atmosféru istoty a pocit bezpečia**, pristupovali k nim individuálne, v procese učenia ich motivovali podnetnými otázkami a na všetkých hodinách uplatňovali formatívne hodnotenie.

Učenie sa žiakov v predmetoch teoretického odborného vzdelávania v skupine ŠO 62 Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II bolo na priemernej úrovni.

Tabuľka 2 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov teoretického odborného vzdelávania v skupine ŠO

Kód/Skupina odboru	Úroveň
62 Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II	Priemerná

Učenie sa žiakov v teoretickom odbornom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

Výrazné pozitívum

- uplatňovanie efektívnej komunikácie a vytváranie priaznivej klímy v triede.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- zadávanie úloh zameraných na rozvoj vyšších myšlienkových procesov, najmä na hodnotenie a rozvíjanie tvorivosti,
- rozvíjanie kompetencií k celoživotnému vzdelávaniu vytváraním príležitostí na sebahodnotenie a hodnotenie spolužiakov,
- rozvíjanie sociálnych kompetencií zadávaním úloh zameraných na spoluprácu žiakov vo dvojiciach, resp. skupinách.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

62 Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II: 6317 M obchodná akadémia (*ADK – administratíva a korešpondencia, API – aplikovaná informatika, EKC – ekonomické cvičenia, MOU – model úradu, MOF – manažment osobných financií*)

Učenie sa žiaka

Praktické návyky a zručnosti sa u žiakov rozvíjali na všetkých kontrolovaných hodinách, kedy prejavovali adekvátne zručnosti i samostatnosť pri riešení úloh. Takmer na všetkých hodinách zmysluplne využívali IKT vo svojom učení, pri riešení úloh vedeli používať výukové programy (napr. na predmete ADK – ATF). Všetci žiaci pritom preukázali adekvátne zručnosti pri ovládaní osobného počítača a zároveň rešpektovali dohodnuté pokyny. Zadané úlohy spracovali a dokončili v dohodnutej kvalite a v určenom čase a získavali pracovné návyky v podmienkach zodpovedajúcich ŠO takmer na všetkých hospitovaných hodinách. Pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia a životného prostredia dodržiavali na všetkých sledovaných hodinách.

Pri riešení jednoduchých úloh využívali základné vedomosti a zručnosti, ktoré prepájali s teoretickými poznatkami, napr. pri spôsobe investovania voľných finančných prostriedkov alebo pri práci so štátnym rozpočtom. Rovnako prejavili schopnosť aplikácie získaných vedomostí a odborných zručností pri riešení nových úloh, ktoré sa týkali zásady manipulácie s písomnosťami alebo zostavenia životopisu. Pri týchto činnostiach preukázali samostatnosť a **tvorivosť**. Žiakom boli na jednej hodine vyučovacieho predmetu API zadané už náročnejšie úlohy, pri ktorých pomocou účtovného softvéru Alfa plus vystavovali faktúry pre odberateľov podľa zadaných modelových situácií, evidovali došlé faktúry alebo príjem nového tovaru ap.

Na všetkých hodinách žiaci disponovali primerane rozvinutými **komunikačnými spôsobilosťami**, uplatňovali odbornú terminológiu a úroveň ich komunikácie bola kultivovaná. Na primeranej úrovni dokázali komunikovať/pracovať aj s aplikačným softvérom (Excel, Alfa

plus, Omega, ATF), v ktorom sa taktiež vedeli orientovať, poznali pracovné prostredie, pričom jednotlivým ponukám a symbolom zväčša rozumeli a používali ich správne.

Rozvíjanie **sociálnych kompetencií** bolo na veľmi nízkej úrovni, pretože aj keď žiaci preberali osobnú zodpovednosť za vlastné konanie, prispievali k vytváraniu priaznivej klímy v triede a dodržiavali dohodnuté pravidlá správania sa, nedostali možnosť preberať spoluzodpovednosť za plnenie úloh a vzájomne si pomáhať, keďže im nebolo umožnené pracovať v dvojiciach/skupinách. Vzhľadom na stanovené ciele vyučovacích hodín v predmete API, ktoré boli zamerané na zdokonalenie práce jednotlivcov s aplikačným softvérom, by nebolo uplatnenie skupinovej formy práce efektívne. Žiakom však v priebehu plnenia zadaných úloh bolo umožnené medzi sebou komunikovať, čo aj dokázali využiť a v prípade potreby si vedeli navzájom pomôcť a poradiť, a to tak, aby nenarúšali činnosť ostatných.

Na hospitovaných hodinách bolo v minimálnej miere zaznamenané rozvíjanie **kompetencií k celoživotnému učeniu sa**, kedy žiaci len na jednej vyučovacej hodine dostali možnosť hodnotiť svoj výkon a pokrok v učení, avšak nevedeli uviesť adekvátne argumenty pri hodnotení svojho výkonu.

Vyučovanie učiteľom

Vyučujúci na všetkých hospitovaných hodinách stanovili jasné výchovno-vzdelávacie ciele a priebeh učebných aktivít, ako aj plnenie úloh, ktoré kontrolovali. Učitelia na väčšine sledovaných hodín zohľadňovali **vzdelávacie potreby** žiakov, kedy zaistili žiakom adekvátne pracovné podmienky a poskytli príležitosti na vlastné pracovné tempo. Zmysluplne využívali materiálne prostriedky vyučovacieho procesu **vrátane IKT** na všetkých vyučovacích hodinách. Žiakom na väčšine vyučovacích hodín vytvorili reálne podmienky pre vykonávanie budúceho povolania, napr. model úradu. Na menej ako na polovici hodín vyučujúci pri učení uplatňovali **efektívne stratégie vyučovania**, napr. modelovú situáciu pri investovaní, vyhlásenie výberového konania na obsadenie voľného pracovného miesta, ktoré žiakov udržiavali v činnosti a motivovali k využívaniu svojich schopností. Pochvalou a takisto uplatňovaním povzbudzujúceho prístupu i podporovaním pozitívnych vzťahov medzi žiakmi vytvárali učitelia **priaznivú klímu** v triede.

V skupine odborov 62, Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II bolo učenie sa žiakov v skupinovej forme v predmetoch praktickej prípravy na priemernej úrovni.

Tabuľka 3 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov praktického vzdelávania v skupine ŠO

Skupina odboru/technický/netechnický	Forma vyučovania	Úroveň
62, Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I,II/netechnický	skupinová	priemerná

Výrazné pozitívum

- podieľanie sa žiakov aj učiteľov na vytváraní podnetného prostredia a atmosféry v triede.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- zadávanie úloh umožňujúcich rozvíjanie tvorivosti žiakov,
- vytváranie príležitostí pre prezentovanie výsledkov učenia žiakov,

- rozvíjanie kompetencií k celoživotnému vzdelávaniu vytváraním príležitostí na sebahodnotenie a hodnotenie spolužiakov.

RIADENIE ŠKOLY

Výchova a vzdelávanie v škole sa realizovali podľa **školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)** s názvom *Moderná obchodná akadémia – most medzi teóriou a praxou*, ktorý bol vypracovaný v súlade s ustanoveniami školského zákona a príslušným štátnym vzdelávacím programom (ŠVP). Stanovené ciele v základnom dokumente zodpovedali reálnym personálnym, priestorovým a materiálno-technickým podmienkam kontrolovanej školy. Orientované boli predovšetkým na systematický rozvoj poznávacích schopností žiakov a formovanie ich postojov, na motiváciu k sústavnému zdokonaľovaniu sa a prípravu na povolanie a získanie prvej kvalifikácie. Ďalšie ciele boli zamerané na rozvoj profesijných kompetencií potrebných pre uplatnenie v rôznych okruhoch pracovnej činnosti v oblasti ekonomiky, administratívy a podnikania.

Súčasťou ŠkVP bol aj vypracovaný **učebný plán (UP)**, ktorý zaradením vyučovacích predmetov do vzdelávacích oblastí a celkovým týždenným počtom vyučovacích hodín akceptoval rámcový UP. **Disponibilné hodiny** boli využité na posilnenie vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia (16 hodín), Matematika a práca s informáciami (2 hodiny), Teoretické odborné vyučovanie (4 hodiny) a Praktická príprava (8 hodín). Súčasťou UP boli aj vlastné poznámky konkretizujúce organizáciu vyučovania. Disponibilnými hodinami nebolo posilnené vyučovanie predmetov vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb.

Učebné osnovy (UO) umožňovali realizovať výchovu a vzdelávanie, ako aj rozvíjať kľúčové kompetencie žiaka v súlade s cieľmi stanovenými príslušným ŠVP. Rozpracované boli v rozsahu obsahového štandardu ŠVP v časových dotáciách podľa UP školy. V súlade s poznámkami k UP žiaci absolvovali kurz na ochranu života a zdravia formou účelových cvičení (v 1. a 2. ročníku) a formou kurzu (v 3. ročníku). Okrem toho mali žiaci príležitosť zúčastniť sa aj lyžiarskeho výcviku.

V základnom dokumente škola ponúkala vzdelávacie príležitosti pre **žakov so ŠVVP**, a to nielen pre žakov so ZZ, ale aj pre nadaných žakov a žakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorých však v aktuálnom školskom roku neevidovala. **Dokumentácia žakov so ŠVVP** bola vypracovaná v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a bola vedená na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva. Špecifiká edukácie žakov so ZZ boli rozpracované v individuálnych vzdelávacích programoch (IVP), v ktorých boli o. i. zakomponované aj odporúčania z diagnostických vyšetrení realizovaných zariadeniami poradenstva a prevencie. S obsahom IVP boli preukázateľne oboznámení zákonní zástupcovia žakov.

ŠkVP bol prerokovaný v pedagogickej rade i v rade školy a zverejnený na webovom sídle školy, čím kontrolovaný subjekt zabezpečil širokej verejnosti informovanosť o škole. O obsahu tohto dokumentu boli informovaní aj zákonní zástupcovia žakov na triednych aktívoch. Negatívnym zistením však bolo, že základný dokument pre odborné vzdelávanie a prípravu nebol prerokovaný so zamestnávateľmi, s ktorými mala škola uzatvorené zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania.

Na zabezpečenie organizácie a riadenia školy v oblasti výchovy a vzdelávania mala škola vypracovaný súbor dokumentov vyplývajúci z príslušných predpisov (napr. školský poriadok, smernica o prevencii a riešení šikanovania žiakov, organizačný poriadok ap.). **Pedagogickú dokumentáciu** škola síce viedla na aktuálnych formulároch schválených ministerstvom školstva, v niektorých prípadoch však v nej absentovali povinné záznamy

a údaje vyplývajúce zo samotných vzorov pedagogickej dokumentácie. Išlo najmä o neevidovanie záznamov o komisionálnych skúškach v katalógových listoch žiakov a o neuvedenie výsledného hodnotenia komisionálnej skúšky v niektorých protokoloch o komisionálnej skúške, v ktorých navyše chýbal aj podpis skúšajúceho a povinná príloha – rozhodnutie riaditeľky školy. Dôsledne boli vedené záznamy o uložených opatreniach vo výchove, o oslobodení žiakov od vzdelávania sa v predmete telesná a športová výchova alebo jeho časti, ako aj ďalšie dôležité skutočnosti týkajúce sa výchovy a vzdelávania žiakov. V katalógových listoch žiakov, ktorí boli oslobodení od vzdelávania sa v predmete telesná a športová výchova v plnom rozsahu, však bol pri tomto predmete v rozpore s právnym predpisom namiesto slova „oslobodený“ uvedený kód „y“ používaný v informačnom systéme aSc Agenda.

Odborný rast PZ sa realizoval podľa plánu profesijného rozvoja na príslušný školský rok, ktorý bol vypracovaný s ohľadom na ciele a zameranie školy a ktorý zároveň reflektoval na aktuálnu ponuku vzdelávacích podujatí. Absolvované vzdelávania PZ boli zamerané na kľúčové oblasti modernej školy, napr. na rozvoj digitálnej gramotnosti, využívanie aktivizujúcich metód (vo finančnom vzdelávaní žiakov), podporu inkluzívneho vzdelávania alebo na zvládanie záťažových situácií. Pozitívny vplyv získaných kompetencií bol síce viditeľný na viacerých hospitovaných hodinách, ale napriek tomu ich implementácii do vyučovacieho procesu nebola venovaná dostatočná pozornosť. Na základe hospitačnej činnosti bolo zistené, že prostriedky IKT boli zmysluplne využité či už učiteľmi, alebo žiakmi približne len na polovici hodín všeobecného a teoretického odborného vzdelávania. Výrazným nedostatkom sledovaných hodín praktickej prípravy bolo zasa uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania smerujúcich k aktívnemu učeniu sa žiakov, ktoré bolo pozorované len na menej ako polovici hodín. Nižšia pozornosť bola venovaná aj podporným stimulom pre žiakov v rámci inkluzívneho vzdelávania, a to najmä na hodinách praktickej prípravy.

Vedúci PZ mali premyslený plán vlastného manažérskeho a pedagogického rozvoja, ktorý pokrýval základné oblasti riadenia školy. Podľa ich vyjadrenia však nebolo možné stanoviť presný časový rámec jeho realizácie, pretože vždy museli reagovať na aktuálnu ponuku vzdelávacích organizácií. Okrem základného a rozširujúceho modulu funkčného vzdelávania vedúci PZ absolvovali aj vzdelávania zamerané na vedenie ľudí v škole alebo v školskom zariadení, projektový manažment či sebariadenie a manažérsku etiku. Vplyv uvedených vzdelávacích aktivít na prácu s ľuďmi sa prejavil najmä vysokou otvorenosťou, angažovanosťou či ústretovosťou a naopak nízkou mierou frustrácie učiteľov, čo v zadaných dotazníkoch potvrdili aj samotní PZ.

Riaditeľka školy pri výkone **štátnej správy** v prvom stupni rozhodovala vo veciach podľa príslušného právneho predpisu. V školskom roku 2023/2024 nemal žiaden žiak školy povolené individuálne vzdelávanie bez pravidelnej účasti na vzdelávaní v škole ani vzdelávanie v škole mimo územia Slovenskej republiky.

Pri organizácii **prijímacieho konania** riaditeľka školy určila počet žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka, bez prerokovania v pedagogickej rade a bez vyjadrenia rady školy. Dôvodom bola skutočnosť, že za záväzný považovala najvyšší počet žiakov prvého ročníka určený na základe jej predchádzajúceho návrhu prerokovaného v pedagogickej rade a v rade školy samosprávnym krajom podľa osobitného predpisu. Forma prijímacej skúšky, jej obsah a rozsah, ako aj jednotné kritériá na jej úspešné vykonanie a ostatné podmienky prijatia vrátane prijatia bez prijímacej skúšky boli určené po prerokovaní v pedagogickej rade. Uchádzačom, ktorí splnili podmienku prijatia bez prijímacej skúšky, však neboli rozhodnutia o prijatí zaslané v zákonom stanovenom termíne (vydané boli až dňa 02. 05. 2023). Okrem výsledkov prijímacej skúšky škola pri prijímaní zohľadňovala aj prospech uchádzačov počas

štúdiá na základnej škole, ich výsledky v externom testovaní, predmetových olympiádach a súťažiach a v prípade rovnosti bodov aj ich zmenenú pracovnú schopnosť. Na zabezpečenie prípravy, priebehu a spracovania výsledkov prijímacích skúšok a na posúdenie študijných predpokladov uchádzačov zriadila riaditeľka školy prijímaciu komisiu ako svoj poradný orgán. Po spracovaní výsledkov prijímacích skúšok škola v stanovenom termíne zverejnila zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania. Zoznam však neobsahoval povinnú informáciu o tom, či uchádzač vykonal prijímaciu skúšku úspešne alebo neúspešne. Na základe odporúčania prijímacej komisie, ale bez prerokovania v pedagogickej rade, riaditeľka školy rozhodla o vykonaní prijímacích skúšok v ďalšom termíne na nenaplnený počet miest pre žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka. Zúčastnila sa ich jedna uchádzačka.

V školskom roku 2022/2023 riaditeľka školy prijala do 1. ročníka aj dvoch žiakov **prestupom** zo ŠO z iných stredných škôl. V oboch prípadoch bol prestup realizovaný na základe žiadostí zákonných zástupcov zo zdravotných dôvodov s lekárskej potvrdením, v jednom prípade však nebola splnená zákonom stanovená podmienka – úspešné vykonanie rozdielovej skúšky.

V škole boli zriadené **predmetové komisie** (PK) všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov, ktoré sa zaoberali o. i. vyhodnocovaním výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov, prípravou maturitných tém/zadaní, organizáciou rôznych školských podujatí a projektov, prípravou žiakov na predmetové olympiády a súťaže ap. Okrem uvedených činností členovia PK participovali aj na aktualizácii učiva jednotlivých predmetov so zreteľom na prepojenie teórie s praxou, pričom si navzájom vymieňali aj skúsenosti s využívaním rôznych metód a prostriedkov vyučovania. PK pre svojich členov organizovali taktiež vzdelávacie podujatia zamerané napr. na posilnenie digitálnej gramotnosti alebo na aktuálne legislatívne zmeny v oblasti školstva. V súlade so zaužívanými internými postupmi školy s cieľom zvyšovania kvality poskytovanej výchovy a vzdelávania vykonali vedúci PK v priebehu školského roka po jednej hospitácii u každého člena PK. Z predložených (štruktúrovaných) hospitačných záznamov vyplynulo, že vedúci PK vo viacerých prípadoch poukázali na tie isté nedostatky, aké boli zistené aj Štátnou školskou inšpekciou. Uvedené nedostatky sa týkali najmä rozvoja sebahodnotiacich zručností žiakov, využívania tvorivých a inovatívnych metód vo vzdelávaní a uplatňovania individuálneho prístupu k žiakom vzhľadom na ich rozdielne schopnosti i tempo práce.

Škola mala vypracovaný **vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov**, ktorý bol zapracovaný do ŠkVP. Konkrétne spôsoby, formy, postupy a kritériá hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov pre jednotlivé vyučovacie predmety však boli podrobne rozpracované v internej smernici na hodnotenie a klasifikáciu žiakov. Vypracované boli v súlade s príslušným metodickým pokynom na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl a žiaci s nimi boli oboznámení na začiatku školského roka na jednotlivých vyučovacích hodinách, čo bolo preukázané aj zápismi v elektronických triednych knihách. O výsledkoch hodnotenia žiakov boli zákonní zástupcovia informovaní prevažne na triednych aktívoch alebo prostredníctvom internetovej žiackej knižky. V prípade mimoriadneho zhoršenia prospechu alebo správania žiakov boli zákonní zástupcovia bezodkladne informovaní prostredníctvom aplikácie EduPage. Takýmto žiakom škola následne ponúkala poradenskú službu s výchovným poradcom a s ostatnými PZ školy.

Vedúci PZ mali vypracovaný **ročný plán kontrolnej činnosti**, ktorý bol okrem hospitačnej činnosti zameraný aj na kontrolu ďalších oblastí súvisiacich s výchovno-vzdelávacím procesom. Stanovené v ňom boli aj metódy, formy, prostriedky a spôsoby kontroly. Frekvencia hospitačnej činnosti bola postačujúca, záznamy z kontrolnej činnosti boli vedené, avšak analýza výsledkov bola vykonávaná len formou individuálnych pohovorov.

Kontrolou predloženej dokumentácie sa potvrdilo, že školou zistené nedostatky v hospitačných záznamoch boli v značnej miere totožné aj so zisteniami Štátnej školskej inšpekcie (absentovalo zadávanie úloh na rozvoj tvorivosti, rozvíjanie sebahodnotiacich zručností žiakov a pod.). Zovšeobecňovanie zistení z kontrolnej činnosti s cieľom odstrániť zistené nedostatky a zvýšiť úroveň výchovno-vzdelávacej činnosti nebolo zdokumentované.

Škola mala nastavený **system kontroly a hodnotenia PZ**, ktorý pravidelne realizovali vedúci PZ jedenkrát ročne podľa vypracovaných kritérií. Medzi stanovené kritériá hodnotenia patrili práca so žiakmi, odborné vedomosti zamestnanca, profesijný rast a pracovné výsledky.

Riaditeľka školy sa vyjadrila, že systematické plánované **sebahodnotenie**, ktoré by zlepšilo úroveň výchovy a vzdelávania v škole, považovala za užitočný nástroj kvality práce školy, ale v kontrolovanom subjekte sa nerealizovalo.

Štátna školská inšpekcia formou anonymného dotazníka², ktorý bol zadaný 44 žiakom, zisťovala **podporu žiakov v učení sa a ich vzťahy s učiteľmi** (Graf 4). Výsledky tohto dotazníka preukázali, že sociálne vzťahy žiakov s učiteľmi boli hodnotené pozitívne. Všetci opýtaní žiaci vnímali svojich pedagógov ako chápacích a tolerantných ľudí, ktorí sa zaujímali nielen o ich záujmy a koníčky (97,7 %), ale aj o ich problémy (86,4 %). Iba jeden respondent (2,3 %) vyjadril nespokojnosť so správaním učiteľov, ktoré sa prejavilo najmä zosmiešňovaním alebo ponižovaním, ale Štátna školská inšpekcia v priebehu hospitačnej činnosti takéto prejavy zo strany vyučujúcich nezaznamenala. Priaznivé hodnotenie, ktoré tiež vyplynulo z uvedeného dotazníka, sa týkalo sociálnych vzťahov v triede a postoja žiakov ku škole, pretože všetci opýtaní žiaci uviedli, že ich spolužiaci sú priateľskí, pomáhajú si a tvoria dobrý kolektív a tiež boli radi, že chodia do menovanej strednej školy. Veľká časť respondentov (95,5 %) považovala za dôležité, čo sa v škole naučili a učenie ich tešilo (97,7 %). Odpovede respondentov takisto preukázali, že dokážu zvládať problémy a stres, keďže nikto z opýtaných nepociťoval na hodinách nervozitu a len dvaja z nich (4,5 %) uviedli, že mali strach zo zlých známok, aj keď boli dobre pripravení na vyučovanie.

Z dotazníkov zadaných PZ školy vyplynulo, že **klíma školy je otvorená** (podrobné výsledky sú súčasťou Prílohy č. 1). Toto zistenie potvrdili aj výsledky odpovedí v dotazníku pre PZ zameranom na wellbeing PZ, v ktorom všetci respondenti vyjadrili spokojnosť so školou, na ktorej pracujú, ako aj pocit spoluzodpovednosti za jej činnosť a radosť zo svojej práce pedagóga. Napriek tomu tretina učiteľov (36,4 %) pociťovala napätie zo zodpovednosti za riešenie výchovných problémov žiakov, ale iba desatina opýtaných (9,1 %) cítila stres zo zodpovednosti za ich vzdelávacie výsledky. Naopak všetci PZ vyjadrili silnú sebadôveru vo vlastné pedagogické schopnosti.

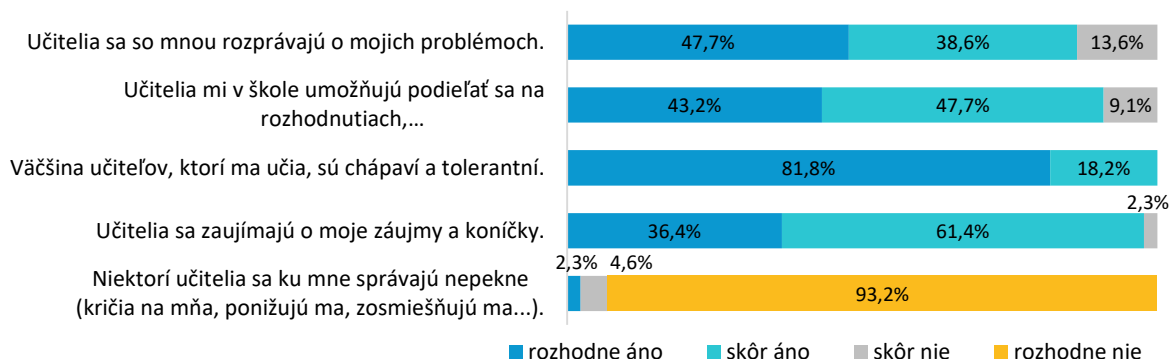
Takmer všetci opýtaní žiaci (94,9 %) v dotazníku potvrdili, že prístup učiteľov im umožňoval osvojenie si a využívanie **efektívnych stratégií učenia sa**, čo vyplynulo najmä z ich tvrdenia, že učiteľia im umožňovali v škole diskutovať (97,7 %), viedli ich k samostatnému učeniu sa (95,5 %) a hodnotili ich tak, že im bolo jasné, ako sa zlepšiť (95,5 %). Výrazný rozdiel v odpovediach žiakov a zisteniach z hospitačnej činnosti Štátnej školskej inšpekcie bol zaznamenaný aj v oblasti rozvíjania kompetencií k celoživotnému učeniu sa, nakoľko viac ako tri štvrtiny žiakov (79,5 %) konštatovali, že im učiteľia na vyučovaní umožňovali hodnotiť svoju prácu, avšak priame pozorovanie Štátnej školskej inšpekcie na vyučovaní túto skutočnosť potvrdilo len v malej miere (14,3 %).

Vedúci PZ v rozhovore uviedli, že triedni učiteľia aj ostatní vyučujúci pravidelne komunikovali **so zákonnými zástupcami žiakov**, čo v dotazníku potvrdili aj učiteľia menej

² Dotazník bol administrovaný v triedach 2., 3. a 4. ročníka.

úspešných žiakov (MÚŽ), avšak väčšina opýtaných (66,7 %) konštatovala, že komunikácia s niektorými rodičmi bola občas náročná, pretože neprejavovali dostatočný záujem o výchovno-vzdelávacie výsledky svojich detí.

Graf 4 Vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi z pohľadu žiakov

Štátna školská inšpekcia monitorovala **bezpečnosť školského prostredia** formou dotazníka pre žiakov, v ktorom všetci respondenti³ uviedli, že sa v škole cítili dobre a bezpečne. Tento kladný postoj ku škole potvrdili v príslušnom dotazníku⁴ aj všetci opýtaní členovia školského parlamentu (ŠkP). Takmer všetci žiaci (93,2 %) ocenili skutočnosť, že ich pedagógovia dôsledne a spravodlivo riešili nevhodné správanie spolužiakov, čo sa zhodovalo s odpoveďami členov ŠkP. Aj keď veľká časť žiakov (88,6 %) v uvedenom dotazníku uviedla, že **nebola šikanovaná** a takisto že nebola svedkom šikanovania (84,1 %), viac ako desatina žiakov (11,4 %) uviedla, že mali určitú skúsenosť so šikanovaním, s ktorou sa zdôverili najmä rodičom (9,1 %), ale aj triednemu učiteľovi (2,3 %), resp. riaditeľke školy (2,3 %). Viac ako dve tretiny respondentov (68,2 %) sa vyjadrili, že niektorí žiaci počas vyučovania občas vyrušovali a nerešpektovali pokyny učiteľov a tiež, že cez prestávky sa niekedy hádali (40,9 %) a nadávali si (13,6 %). Avšak negatívnu skúsenosť s agresívnym správaním spolužiakov formou fyzického ubližovania nemal žiaden z opýtaných žiakov. Vzájomné vzťahy medzi žiakmi boli narušené aj ohováraním, čo konštatovali dve pätiny respondentov (40,9 %), vysmievaním (13,6 %), resp. viac ako pätina žiakov (22,7 %) odpovedala, že sa s nimi niektorí spolužiaci zámerne nerozprávali. Ojedinelé prejavy údajného šikanovania boli zaznamenané najmä počas prestávok v triede, resp. pred a po vyučovaní v iných priestoroch školy. Vlastnú skúsenosť s **kyberšikanou** mal len jeden respondent (2,3 %), ktorý sa stretol so šírením nepravdivých informácií o sebe. Pozitívnym zistením vyplývajúcim z uvedeného dotazníka bola skutočnosť, že žiaden z opýtaných žiakov nebol na sociálnych sieťach zastrašovaný ani zosmiešňovaný prostredníctvom uverejnených fotiek a videí. Kontrolovaný subjekt mal vypracovanú smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania. Z rozhovorov s vedením školy a výchovnou poradkyňou vyplynulo, že škola realizovala monitoring zameraný na prevenciu a odhaľovanie negatívnych javov v správaní sa žiakov len v rámci adaptačného procesu v 1. ročníku.

V minulom školskom roku kontrolovaný subjekt evidoval **4 MÚŽ**. Štátna školská inšpekcia kontrolou triednych výkazov a katalógových listov žiakov zistila, že 1 žiačka štúdium zanechala, a preto rozhovory týkajúce sa úspešnosti vo vzdelávaní boli realizované s 3 žiakmi, ktorí boli klasifikovaní stupňom nedostatočný z 1 alebo 2 predmetov. Dotazník s rovnakým

³ Dotazník bol administrovaný v triedach 2., 3. a 4. ročníka (44 respondentov).

⁴ Dotazník vyplnilo 6 členov ŠkP.

zameraním bol zadaný aj 3 PZ, ktorí boli vyučujúcimi, resp. triednymi učiteľmi týchto žiakov. Riaditeľka školy v rozhovore konštatovala, že príčinou zlého prospechu MÚŽ boli najmä špecifické výchovno-vzdelávacie potreby žiakov, ich nesprávne postoje k učeniu sa, ale aj slabá podpora zo strany rodičov, ktorá súvisela s narušenou štruktúrou rodiny (rozvedení rodičia, práca v zahraničí), čo v dotazníku potvrdila aj väčšina opýtaných PZ (66,7 %). Všetci opýtaní PZ tiež uviedli, že venovali individuálnu pozornosť MÚŽ, napr. doplňujúcim vysvetlením učiva a doučovaním, čo potvrdili aj všetci opýtaní MÚŽ. Zhodné odpovede všetkých respondentov (žiakov aj učiteľov) boli zaznamenané aj v oblasti rovesníckeho učenia, ako aj v oblasti týkajúcej sa formatívneho hodnotenia, čím sa potvrdilo, že vyučujúci usmerňovali MÚŽ, kde spravili chyby a v čom sa majú zlepšiť. Aktívnu spoluprácu s rodičmi MÚŽ týkajúcu sa priebežného informovania o ich pokroku a výsledkoch v štúdiu potvrdili všetci opýtaní PZ aj žiaci, aj keď učitelia uviedli, že sa občas stretávali s menším záujmom zo strany rodičov MÚŽ. Učitelia pozitívne hodnotili, že neúspešní žiaci vyvíjali snahu a iniciatívu, ako sa zlepšiť, čo potvrdili aj všetci opýtaní MÚŽ. Odpovede v uvedenom dotazníku preukázali, že bariérou v zlepšení sa by mohla byť forma frontálneho vyučovania, ktorú uplatňovali všetci opýtaní učitelia MÚŽ, pretože odpovede týchto žiakov poukázali na to, že vyučovanie ich prestalo baviť, keď niečomu nerozumeli a nedokázali držať krok s ostatnými spolužiakmi.

Obchodná akadémia aktívne spolupracovala s podnikateľskými subjektami, v ktorých žiaci vykonávali odbornú prax. Prínosom pre žiakov aj PZ školy bola spolupráca s partnerskými školami podobného zamerania v zahraničí⁵, ako aj účasť na medzinárodnom projekte programu Erasmus+⁶ určenom na realizáciu študentskej mobility, v rámci ktorého sa zúčastnili rôznych aktivít zameraných na oblasť ochrany životného prostredia. Žiaci školy sa úspešne zapájali do rôznych športových, jazykových, predmetových aj odborných súťaží a olympiád⁷. V aktuálnom školskom roku žiaci pracovali v 7 záujmových útvaroch⁸. Kontrolovaná stredná škola informovala verejnosť o svojich aktivitách prostredníctvom webového sídla a sociálnych sietí a aktívne sa zapájala aj do verejného a kultúrno-spoločenského života v meste Svidník (napr. kultúrnym programom na podujatiach mesta a pod.).

Kontrolovaný subjekt mal vytvorený efektívny **system poskytovania poradenstva** pri riešení osobnostných, vzdelávacích a sociálnych potrieb žiakov, čím škola v plnej miere vytvárala podmienky pre inkluzívne vzdelávanie s cieľom poskytnúť všetkým žiakom bez rozdielu adekvátnu a čo najlepšiu úroveň vzdelávania s ohľadom na ich individuálne možnosti a potreby.

V dotazníku zadaného žiakom 2. – 4. ročníka, ktorý bol zameraný na výchovné poradenstvo, sa takmer všetci opýtaní žiaci (95,5 %) vyjadrili, že vedia, kto je v škole **výchovnou poradkyňou** a že sa na ňu môžu kedykoľvek obrátiť so svojimi osobnými alebo školskými problémami. Niektorí žiaci vo svojich odpovediach tiež uviedli, že vyhľadali pomoc výchovnej poradkyne, ak ju potrebovali, a riešili s ňou najmä vzájomné vzťahy so spolužiakmi, s učiteľmi alebo ak potrebovali získať informácie o ďalšom štúdiu. Výchovná poradkyňa však záznamy o poskytovaní služieb pre žiakov nevyhotovila. Viac ako tri štvrtiny respondentov (77,3 %) uviedli, že stretnutie s výchovnou poradkyňou nemali, pretože ho nepotrebovali. Z dokumentácie výchovnej poradkyne z aktuálneho, ale aj z minulého školského roka vyplynulo, že plán realizovania stretnutí s triednymi kolektívami vypracovaný nemala.

⁵ V Poľsku a Českej republike.

⁶ Zapojené boli partnerské školy z Portugalska, Nórska a Turecka.

⁷ Napr. Spracovanie informácií na počítači; Mladý účtovník; Finančná olympiáda; Spotrebiteľská súťaž; Duchnovičov Prešov atď.

⁸ Napr. zameraných na podnikanie, účtovníctvo a spracovanie informácií, environmentálnych, jazykových.

V rozhovore však uviedla, že v tejto funkcii pôsobí od začiatku školského roku 2023/2024 a Štátnej školskej inšpekcii predložila plán aktivít, ktoré v aktuálnom školskom roku plánovala realizovať. V pláne boli zapracované aj stretnutia s triednymi kolektívami v prípade, že bude potrebné riešiť výchovno-vzdelávacie problémy, resp. ak ju o takéto stretnutie požiadajú žiaci alebo triedni učители. Ďalej sa v rozhovore vyjadrila, že bola žiakom k dispozícii tiež počas konzultačných hodín, resp. aj v čase vyučovania či po vyučovaní, ak žiaci prejavili o stretnutie záujem. Takmer všetci žiaci (88,6 %) sa vo svojich odpovediach v dotazníku vyjadrili, že výchovná poradkyňa pre nich organizovala stretnutia s odborníkmi z rôznych oblastí. Výchovná poradkyňa v rozhovore potvrdila, že stretnutia sa týkali najmä vzťahov so spolužiakmi v triede, šikanovania a profesijnej orientácie. Všetci členovia ŠKP sa vo svojich odpovediach v dotazníku vyjadrili, že spolupracovali s výchovným poradcom pri formovaní ústretových vzájomných vzťahov v triednych kolektívoch. Výchovná poradkyňa mala vytvorený systém poskytovania poradenstva PZ školy aj zákonným zástupcom žiakov, ale nebol vypracovaný komplexne. Takmer všetci opýtaní žiaci (88,6 %) vo svojich odpovediach v dotazníku uviedli, že ich rodičia sa stretnutí s výchovnou poradkyňou nezúčastňovali, pretože konzultácie s ňou nepotrebovali. Dvaja žiaci však vo svojich odpovediach uviedli, že sa rodičia pravidelne stretávajú s výchovnou poradkyňou, tá v rozhovore potvrdila, že stretnutia sa týkali najmä vzdelávacích a osobnostných problémov žiakov. V rozhovore ďalej povedala, že počas vymedzených hodín v prípade záujmu dávala informácie rodičom žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania ich detí, avšak záznamy zo spomínaných stretnutí nevyhotovovala. V rozhovore ďalej uviedla, že aj keď škola aktuálne vzdelávala 6 žiakov so ŠVVP z dôvodu ZZ, nebolo potrebné z jej strany poskytovať pomoc pri výchove a vzdelávaní takýmto žiakom. Výchovná poradkyňa v prípade potreby spolupracovala aj so špeciálnou pedagogičkou, ktorá pôsobila v základnej škole, a s poradenským zariadením vo Svidníku. Na základe ich podnetov navrhovala vedeniu školy aktivity, ktoré sa týkali o. i. aj adaptácie žiakov na nové školské prostredie, ale aj nových foriem vyučovania⁹.

Škola nemala ustanoveného **kariérového poradcu** a občasné informácie v oblasti kariérneho poradenstva týkajúce sa profesijnej orientácie a ďalšieho štúdia poskytovala žiakom aj ich zákonným zástupcom výchovná poradkyňa, čo v dotazníku potvrdila aj takmer tretina žiakov (29,5 %).

Školský **koordinátor vo výchove a vzdelávaní** v tejto funkcii pôsobil od začiatku školského roku 2023/2024. Štátnej školskej inšpekcii predložil plán aktivít, ktoré v aktuálnom školskom roku plánoval realizovať. Týkali sa najmä preventívnych aktivít v oblasti sociálno-patologických javov, wellbeingu a charitatívnych podujatí organizovaných školou. Z dokumentácie predloženej školským koordinátorom vo výchove a vzdelávaní vyplynulo, že škola v uplynulom školskom roku realizovala monitoring zameraný na prevenciu a odhaľovanie negatívnych javov v správaní žiakov a príznakov šikanovania v spolupráci s poradenským zariadením v Svidníku. Škola vzhľadom na medializované informácie o školstve, ktoré sa týkali šikanovania v niektorých školách, zorganizovala besedu s príslušníčkou Policajného zboru vo Svidníku na túto tému. Školský koordinátor a rovnako aj výchovná poradkyňa v rozhovore uviedli, že v priebehu mesiaca december škola plánuje zadať anonymný dotazník žiakom vo všetkých ročníkoch. Otázky v dotazníku budú zamerané nielen na zistenie miery šikanovania, ale aj na wellbeing. Informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakom poskytovali triedni učители na triednických hodinách žiakom a zákonným zástupcom na triednych aktívoch. Systémové preventívne aktivity však škola

⁹ Učíme sa v praxi, exkurzia; Prehliadka ročníkových prác za účasti žiakov a pedagogických zamestnancov.

v uplynulom školskom roku nerealizovala, avšak organizovala besedy na tému extrémizmu¹⁰, zvládanie stresu¹¹ a bezpečnosti internetu¹².

Riadenie školy bolo na priemernej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Riaditeľka školy a jej 2 zástupkyne spĺňali **kvalifikačné predpoklady a požiadavky** na výkon činnosti vedúceho PZ. Výchovno-vzdelávacia činnosť bola v škole zabezpečená kvalifikovanými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné požiadavky.

Odbornosť vyučovania predmetov **teoretického všeobecného vzdelávania** bola zabezpečená na celkovej úrovni **91,4 %**. Čiastočne neodborne bol vyučovaný predmet telesná a športová výchova (4 hodiny). Neodborne sa v celom rozsahu vyučovali predmety etická výchova (1 hodina) a DEJ (3 hodiny).

Odbornosť vyučovania **teoretických odborných predmetov a predmetov praktickej prípravy** bola v kontrolovanom ŠO zabezpečená na úrovni **100 %**.

Priestorové podmienky pre vyučovanie boli v kontrolovanom subjekte na vyhovujúcej úrovni, umožňovali vzdelávanie každého žiaka a spĺňali podmienky pre realizáciu vzdelávacích cieľov stanovených v ŠkVP. Vzdelávanie žiakov vo všeobecno-vzdelávacích predmetoch prebiehalo v 4 bežných triedach a v 2 učebniach na vyučovanie cudzích jazykov. Odborné vzdelávanie pre kontrolovaný ŠO bolo zabezpečené v 2 odborných učebniach pre teoretické vzdelávanie a v 3 učebniach pre vyučovanie odborných predmetov praktickej prípravy vrátane učebne pre cvičnú firmu. Tieto učebne žiaci využívali striedavo v závislosti od vyučovaného predmetu. Škola disponovala 2 telocvičňami s náradovňou a posilňovňou, ktoré striedavo využívali žiaci základnej alebo strednej školy v závislosti od organizácie vyučovania. K ďalším priestorom školy patrila riaditeľňa, zborovňa, administratívna miestnosť a knižnica. Škola tiež disponovala školskou jedálňou a školským bufetom. Interiér a exteriér školy boli udržiavané a účelne sa využívali počas vyučovania aj mimo neho v súlade s rozvrhom hodín a prevádzkovými poriadkami učební. Škola mala vytvorené bezbariérové prostredie pre imobilných žiakov, avšak aktuálne takýchto žiakov neevidovala.

Materiálno-technické vybavenie učební bolo v súlade s normatívom materiálno-technického a priestorového zabezpečenia. Všetky učebne boli vybavené funkčnou digitálnou technikou a dostatočným množstvom učebných pomôcok pre vyučovanie jednotlivých predmetov **teoretického vyučovania aj praktickej prípravy**, čím škola vytvorila vhodné podmienky pre plnenie učebných osnov v kontrolovanom ŠO v súlade so ŠkVP. Zistenia z hospitačnej činnosti preukázali, že na viac ako polovici sledovaných hodín teoretického vyučovania učitelia síce používali didaktickú techniku vrátane IKT, avšak nie na všetkých týchto hodinách viedli žiakov aj k jej efektívnemu využívaniu. V niektorých predmetoch praktickej prípravy žiaci mali možnosť využívať na vyučovacích hodinách aj výukové programy.

Vybavenosť školy učebnicami a učebnými textami pre jednotlivé predmety bola dostatočná. Vo výchovno-vzdelávacom procese škola využívala učebnice poskytnuté ministerstvom školstva. Zamestnanci školy a žiaci mali k dispozícii bezdrôtové pripojenie na internet. Kontrolovaný subjekt mal k dispozícii dostatok funkčnej digitálnej techniky, ktorú by v prípade prechodu na dištančnú formu vzdelávania vedel poskytnúť žiakom i učiteľom.

¹⁰ Predchádzanie extrémizmu – tolerancia, asertivita, empatia.

¹¹ Zvládanie náročných situácií a stresu.

¹² Riziká internetu.

Zdravotné znevýhodnenie žiakov so ŠVVP si nevyžadovalo využívanie kompenzačných pomôcok.

Riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade a v orgánoch školskej samosprávy vydala **školský poriadok**, ktorý bol vypracovaný v súlade s právnym predpisom a upravoval všetky zákonom stanovené podrobnosti. Zverejnený bol na webovom sídle školy a v printovej podobe aj vo vestibule školy. Žiaci s ním boli preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka a zákonní zástupcovia boli o jeho obsahu informovaní prostredníctvom webového sídla školy. Túto skutočnosť potvrdili v dotazníku¹³ zameranom na bezpečnosť školského prostredia aj takmer všetci respondenti (93,2 %), ktorí uviedli, že s učiteľmi diskutovali o pravidlách správania stanovených v školskom poriadku.

V škole bol ustanovený 8-členný **ŠkP**, ktorý reprezentoval žiakov kontrolovaného subjektu a zastupoval ich záujmy. Mal vypracovaný vlastný štatút a plán práce na aktuálny školský rok. Z rozhovoru s koordinátorkou ŠkP a z predloženej dokumentácie vyplynulo, že členovia ŠkP sa podieľali prevažne na organizovaní rôznych školských i mimoškolských akcií, ale podávali aj podnety na zlepšenie práce školy. Štátna školská inšpekcia zadala 6 členom ŠkP dotazník za účelom zistenia miery ich participácie na chode školy, v ktorom všetci zhodne potvrdili, že pri zostavovaní plánu práce školy mali možnosť navrhovať aktivity a podnety na zlepšenie práce školy, ktoré podľa nich vedenie kontrolovaného subjektu akceptovalo. Všetci respondenti taktiež uviedli, že návrhy a pripomienky členov ŠkP boli v prípade potreby zapracované aj do školského poriadku. Rovnako sa všetci vyjadrili, že svoje zvolenie do ŠkP vnímajú ako prejav dôvery svojich spolužiakov, pretože všetci sa snažili pomáhať škole a viesť ju k pozitívnym zmenám.

Na konci školského roka 2022/2023 škola evidovala v rámci **dochádzky žiakov** celkovo 19 732 vymeškaných hodín¹⁴, ktoré boli prevažne zo zdravotných dôvodov. Neospravedlnené hodiny (105 h) boli najmä z dôvodov neskorších príchodov na vyučovanie. Riaditeľka školy udelila v predchádzajúcom školskom roku celkovo 12 pochvál a uložila 2 pokarhania za porušenie školského poriadku, zníženú známku zo správania žiaci nemali. Kontrolovaný subjekt neevidoval v minulom školskom roku žiakov plniacich povinnú školskú dochádzku, ktorí by neospravedlnene vymeškali viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci, a preto škola neinformovala žiadne orgány štátnej správy.

Pri **organizácii vyučovania** kontrolovaný subjekt rešpektoval základné fyziologické a psychohygienické potreby žiakov dodržiavaním stanoveného začiatku a konca vyučovania, dĺžky vyučovacích hodín, ako aj organizáciou prestávok. Aktivity školy ako exkurzie, výlety a kurzy boli vykonávané v súlade s platným právnym predpisom a na základe vypracovaných záznamov o ich organizačnom zabezpečení vrátane informovaného súhlasu zákonných zástupcov neploletých žiakov a preukázateľného poučenia žiakov o bezpečnosti a ochrane ich zdravia.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na veľmi dobrej úrovni.

¹³ Dotazník bol administrovaný v triedach 2., 3. a 4. ročníka (celkovo 44 respondentov).

¹⁴ 182,7 h na žiaka.

2 ZÁVERY

PROCES VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Učenie sa žiakov v teoretickom všeobecnom vzdelávaní

Silnou stránkou **výchovno-vzdelávacieho procesu** bola priaznivá pracovná atmosféra na vyučovaní, čo malo pozitívny vplyv na rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov, ktorí na podnety učiteľov reagovali kultivovaným a pohotovým prejavom. Úroveň komunikačných zručností však na časti sledovaných hodín oslabovala absencia stimulov na posudzovanie, hodnotenie a uvažovanie o obsahu textov, ako aj na vyjadrovanie a zdôvodňovanie stanovísk, vlastných názorov či hodnotových postojov. Rozvoj kompetencií k celoživotnému vzdelávaniu sa bol na sledovaných hodinách podporený motiváciou žiakov učiť sa a nadobúdať nové poznatky, oslaboval ho však nedostatok príležitostí na rozvoj sebahodnotenia a hodnotenia výkonu spolužiakov. Úroveň rozvíjania poznávacích kompetencií ovplyvnila nízka miera zadávania úloh na rozvíjanie vyšších kognitívnych procesov, najmä hodnotiacich a tvorivých úloh. Na sledovaných hodinách bolo taktiež v malej miere zaraďované kooperatívne vyučovanie, čo znižovalo možnosť rozvoja sociálnych kompetencií.

Učenie sa žiakov v teoretickom odbornom vzdelávaní skupine odborov 62 Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I,II

Komunikačné kompetencie žiakov na všetkých kontrolovaných hodinách boli rozvíjané na veľmi dobrej úrovni. Žiaci na sledovaných hodinách dokázali riešiť úlohy na rozvoj zapamätania, porozumenia a aplikáciu, ale aj na rozvoj vyšších myšlienkových procesov so zameraním na analýzu a syntézu. Negatívnym zistením bolo, že na hodinách sa len ojedinele vyskytli úlohy zamerané na hodnotenie a tvorivé úlohy úplne absentovali. Zlepšenie si tiež vyžaduje prehlbovanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa žiakov, pretože žiaci len na jednej vyučovacej hodine dostali možnosť hodnotiť výkony spolužiakov či svoj učebný výkon a pokrok v učení sa. Rovnako sa u žiakov len v malej miere rozvíjali občianske kompetencie, kedy žiaci nedostali príležitosť vyjadriť svoj názor. Slabou stránkou edukačného procesu bol aj rozvoj sociálnych kompetencií prostredníctvom práce vo dvojiciach alebo v skupinách, ktoré mali žiaci vytvorené len na tretine hospitovaných hodín.

Učenie sa žiakov v praktickom odbornom vzdelávaní v skupine odborov 62 Ekonomické vedy, 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I,II

Praktické návyky a zručnosti sa u žiakov rozvíjali na všetkých sledovaných hodinách, kedy žiaci prejavili primeranú zručnosť i samostatnosť pri riešení zadaných úloh. Príležitosť na posúdenie a zdôvodnenie správnosti a efektívnosti riešenia zložitejších úloh, resp. sformulovanie alebo zovšeobecnenie záverov, dostali len na štvrtine hospitovaných hodín. Žiaci na väčšine hodín disponovali primeranými komunikačnými spôsobilosťami. Negatívom hospitovaných hodín bolo neumožnenie rozvíjania sociálnych kompetencií u žiakov najmä prácou vo dvojiciach alebo skupinách a prezentovanie výsledkov ich činnosti. Takisto bolo na hospitovaných hodinách v malej miere zaznamenané prehlbovanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa.

Učenie sa žiakov v teoretickom všeobecnom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

Učenie sa žiakov v predmetoch teoretického odborného vzdelávania v skupine ŠO odboru 6317 M obchodná akadémia bolo na priemernej úrovni.

Učenie sa žiakov v predmetoch praktického odborného vzdelávania v skupine ŠO odboru 6317 M obchodná akadémia bolo na priemernej úrovni.

Výrazné pozitíva

- zaisťovanie optimálnych pracovných podmienok v triede a uplatňovanie výchovno-vzdelávacích intervencií podporujúcich pozitívnu pracovnú klímu na vyučovacích hodinách,
- získavanie pracovných návykov v podmienkach zodpovedajúcich ŠO.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- uplatnenie efektívnych stratégií vyučovania k podpore rozvoja vyšších myšlienkových procesov zameraných na hodnotenie a tvorivosť;
- rozvíjanie kompetencií k celoživotnému vzdelávaniu vytváraním príležitostí na hodnotenie vlastných alebo spolužiakových výkonov;
- vytváranie príležitostí k rozvíjaniu sociálnych kompetencií pri kooperatívnych činnostiach.

RIADENIE ŠKOLY

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňovali podľa **ŠkVP**, ktorý bol v súlade so ŠVP a bol prehľadný, zrozumiteľný a aktualizovaný. Pozitívom základného dokumentu bolo stanovenie cieľov a poslania výchovy a vzdelávania, ktoré zodpovedalo reálnym podmienkam a koncepcným zámerom rozvoja školy. Škola mala taktiež v ŠkVP komplexne zapracované informácie týkajúce sa zabezpečenia výchovy a vzdelávania žiakov so ŠVVP, úpravu podmienok, vypracovanie IVP v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a podmienky pre primeraný rozvoj ich kľúčových kompetencií. Zisteným nedostatkom však bolo, že tento základný dokument pre odborné vzdelávanie a prípravu nebol preukázateľne prerokovaný so zamestnávateľmi, s ktorými mala uzatvorené zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania. Riaditeľka školy aktívnym riadením podporovala **profesijný rozvoj PZ** v súlade s koncepcnými zámermi školy. Kvalitu riadiacej práce vedúcich PZ pozitívne ovplyvňovalo plánovanie vlastného manažérskeho a pedagogického rozvoja, ako aj absolvované vzdelávania v oblasti riadenia ľudí a manažérskej etiky. **Riadenie školy** však bolo celkovo oslabené nedostatkami vo vedení pedagogickej a ďalšej dokumentácie, kedy vo viacerých prípadoch v nej absentovali povinné záznamy a údaje vyplývajúce zo samotných vzorov pedagogickej dokumentácie. Ďalšie nedostatky sa vyskytli v organizácii prijímacích skúšok, ale aj v rozhodovacej činnosti riaditeľky školy a týkali sa prijímania žiakov do strednej školy i prestupov žiakov. Vedúci PZ kontrolou plánovaných oblastí riadenia a vzdelávania dodržiavali nastavený **vnútorný systém kontroly** PZ a žiakov, ktorý však bol oslabený formálnou hospitačnou činnosťou bez prijímania adekvátnych opatrení na základe zisteného stavu. Štátna školská inšpekcia zistila, že vedenie školy sa podieľalo na vytváraní **pozitívnej klímy školy**, vzájomné vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi vytvárali podmienky bezpečia, dôvery a empatie pre všetkých aktérov výchovy a vzdelávania. V škole nebol v plnej miere zabezpečený funkčný systém kariérového poradenstva a tiež poskytovania podpory pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní pre žiakov, rodičov a PZ. Výchovná poradkyňa mala vytvorený efektívny systém poskytovania poradenstva pri riešení osobnostných, vzdelávacích a sociálnych potrieb pre učiteľov, žiakov a ich zákonných zástupcov.

Riadenie školy bolo na priemernej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Silnou stránkou kontrolovaného subjektu boli **vhodné podmienky** na výchovu a vzdelávanie. Výchovno-vzdelávací proces zaisťovali PZ, ktorí spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti PZ v príslušnej kategórii a v podkategórii. Ojedinelé neodborné vyučovanie nemalo výrazný negatívny vplyv na kvalitu vzdelávania žiakov. **Priestorové a materiálno-technické podmienky** boli v kontrolovanom subjekte zabezpečené na dobrej úrovni a umožňovali naplňovať edukačné ciele stanovené v ŠkVP a požiadavky na profil absolventa. Pozitívnym zistením bola **spolupráca ŠkP** s vedúcimi PZ a ostatnými pedagógmi školy. **Organizácia vyučovania** bola v súlade s platným právnym predpisom, čím kontrolovaný subjekt rešpektoval základné fyziologické a psychohygienické potreby žiakov.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na veľmi dobrej úrovni.

Školská inšpekcia na hodnotenie škôl/školských zariadení používa tieto hodnotiace výrazy:

veľmi dobrý	– výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň
dobrý	– prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky, nadpriemerná úroveň
priemerný	– vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň
málo vyhovujúci	– prevaha negatív, výrazné nedostatky, citelne slabé miesta, podpriemerná úroveň
nevyhovujúci	– výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania

otvorená klíma školy

je charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom zbore, súdržnosťou kolektívu, angažovanosťou učiteľov, demokratickým štýlom riadenia školy, pričom systém riadenia je pevný a stabilný

uzavretá klíma školy

je charakteristická nedôverou medzi učiteľmi a ich slabou angažovanosťou; v riadení školy je cítiť formalizmus, riaditeľ si udržiava odstup, chod školy a smerovanie školy sú učiteľom nejasné

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 23 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neprerokovanie ŠkVP pre odborné vzdelávanie a prípravu so zamestnávateľmi, s ktorými má škola uzatvorenú zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania*),

2. § 11 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*katalógové listy žiakov a protokoly o komisionálnych skúškach neboli vedené v súlade so vzormi schválenými ministerstvom školstva*),
3. § 35 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*prijatie žiaka prestupom bez úspešného vykonania rozdielovej skúšky*),
4. § 55 ods. 12 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*v katalógových listoch žiakov oslobodených od vzdelávania sa vo vyučovacom predmete telesná a športová výchova v plnom rozsahu sa pri tomto predmete neuvádzalo „oslobodený“*),
5. § 65 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*určenie počtu žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka, bez prerokovania v pedagogickej rade a bez vyjadrenia rady školy*),
6. § 65 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*rozhodnutia o prijatí žiakov bez prijímacej skúšky neboli odoslané najneskôr 7 dní pred termínom konania prijímacích skúšok*),
7. § 66 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neprerokovanie konania prijímacích skúšok v ďalšom termíne v pedagogickej rade*),
8. § 68 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania neobsahoval informáciu, či uchádzač vykonal prijímaciu skúšku úspešne alebo neúspešne*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča:

- a) na zasadnutiach pedagogickej rady školy analyzovať zistenia z hospitačnej a kontrolnej činnosti, prijímať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a kontrolovať ich plnenie v záujme zvýšenia kvality edukačného procesu,

- b) hospitačnú a kontrolnú činnosť výchovno-vzdelávacieho procesu zamerať na rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov žiakov najmä na úrovni hodnotenia a tvorivosti,
- c) v edukačnom procese vytvárať žiakom priestor na rozvoj ich sebahodnotiacich a hodnotiacich spôsobilostí,
- d) vo výchovno-vzdelávacom procese podporovať vzájomnú komunikáciu a spoluprácu žiakov vo dvojiciach alebo v skupinách a umožniť im výsledky spoločnej činnosti prezentovať a argumentačne zdôvodňovať,
- e) na vyučovacích hodinách podnecovať žiakov k vyjadreniam svojich názorov, hodnotových postojov a stanovísk k nastoleným všeobecným i spoločenským témam s využitím argumentov, ako aj k akceptovaniu postojov iných.

2. ukladá kontrolovanému subjektu opatrenia:

1. Prerokovať ŠkVP so zamestnávateľmi, s ktorými má škola uzatvorenú zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania.
Termín: 29. 02. 2024 Zodpovedná: riaditeľka školy
2. Pedagogickú dokumentáciu viesť v súlade so vzormi schválenými ministerstvom školstva.
Termín: stály Zodpovedná: riaditeľka školy
3. Prestup žiaka umožniť len na základe úspešného vykonania rozdielovej skúšky.
Termín: stály Zodpovedná: riaditeľka školy
4. V katalógovom liste žiaka pri klasifikácii predmetu, od vzdelávania ktorého je daný žiak oslobodený v plnom rozsahu, uvádzať „oslobodený“ .
Termín: stály Zodpovedná: riaditeľka školy
5. Počet žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka, určiť po prerokovaní v pedagogickej rade, po vyjadrení rady školy a so súhlasom zriaďovateľa.
Termín: 31. 03. 2024 Zodpovedná: riaditeľka školy
6. Rozhodnutia o prijatí žiakov bez prijímacej skúšky odoslať najneskôr 7 dní pred termínom konania prijímacích skúšok.
Termín: podľa termínu prijímacích skúšok Zodpovedná: riaditeľka školy
7. O vykonaní prijímacej skúšky v ďalšom termíne na nenaplnený počet miest pre žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka, rozhodovať po prerokovaní v pedagogickej rade.
Termín: 06. 06. 2024 Zodpovedná: riaditeľka školy
8. V zozname uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania zoradených podľa celkového počtu bodov získaných pri prijímacom konaní uvádzať informáciu, či uchádzač vykonal prijímaciu skúšku úspešne alebo neúspešne, informáciu, či uchádzač bol prijatý alebo neprijatý, a nenaplnený počet miest pre žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka príslušného odboru vzdelávania.
Termín: podľa termínov určených ministerstvom Zodpovedná: riaditeľka školy

Správu o splnení uložených opatření na odstránenie zistených nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne **do 29. 11. 2024**.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP s názvom *Moderná obchodná akadémia – most medzi teóriou a praxou*
2. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2022/2023
3. plán profesijného rozvoja a kariérneho postupu PZ
4. ročný plán vzdelávania PZ
5. interná smernica o profesijnom rozvoji PZ
6. smernica o vybavovaní sťažností
7. štatút a plán práce ŠkP
8. plány práce jednotlivých PK
9. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady
10. zápisnice z rokovaní PK
11. zápisnice zo zasadnutí rady školy
12. zápisnice zo zasadnutí ŠkP
13. zápisnice z triednych aktívov
14. rozvrh hodín
15. triedne knihy
16. triedne výkazy
17. katalógové listy žiakov
18. zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania
19. kritériá pre prijímacie konanie na školský rok 2023/2024
20. prihlášky na vzdelávanie v strednej škole
21. zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania
22. protokoly o komisionálnej skúške
23. smernica o prevencii a riešení šikanovania žiakov
24. dokumentácia aktivít v čase mimo vyučovania
25. plán kontrolnej činnosti na školský rok 2023/2024
26. záznamy z kontrolnej a z hospitačnej činnosti
27. rozhodnutia riaditeľky školy
28. doklady o získanom vzdelaní PZ školy
29. kritériá na hodnotenie PZ
30. školský poriadok
31. organizačný poriadok
32. prevádzkové poriadky odborných učební
33. plán výchovného poradenstva v školskom roku 2023/2024
34. hodnotiaca správa výchovného poradcu za školský rok 2022/2023
35. plán koordinátora vo výchove a vzdelávaní pre školský rok 2023/2024
36. hodnotiaca správa koordinátora vo výchove a vzdelávaní za školský rok 2022/2023
37. záznamy o organizácii a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovil:

školský inšpektor: PaedDr. Ján Paško

Dňa: 15. 12. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:
PaedDr. Ján Paško
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Ing. Jana Drábová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 11. 01. 2024 v Prešove:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:

PaedDr. Ján Paško

- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Ing. Jana Drábová

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Ing. Jana Drábová, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Ján Paško, školský inšpektor

3 PRÍLOHY

1. Klíma školy (graf)
2. Údaje o škole (graf)

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti